

KDE ZÍSKAT INFORMACE O CHARAKTERU MOŽNÉHO OHROŽENÍ, PŘIPRAVENÝCH ZÁCHRANNÝCH A LIKVIDAČNÍCH PRACÍ A OCHRANĚ OBYVATELSTVA PŘI VZNIKU MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.

Občan získá informace o charakteru možného ohrožení, o připravených záchranných a likvidačních prací a ochranou obyvatelstva v případě vzniku mimořádné události na příslušném obecním úřadě

a) § 15 odst. (4) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů:

„Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva. Za tímto účelem organizuje jejich školení.“

b) § 21 odst. (3) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon):

„Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení.“

Zaměstnanec získá informace o charakteru možného ohrožení, o připravených záchranných a likvidačních pracích a ochraně obyvatelstva v místě dislokace pracoviště od svého zaměstnavatele (příslušné právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby)

§ 23 odst. (1) písm. b) a § 24 odst. (1) písm. b) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů:

„Pokud okresní úřad zahrne do havarijního plánu okresu nebo vnějšího havarijního plánu konkrétní právnickou osobu nebo podnikající fyzickou osobu, je tato povinna zajistit vůči svým zaměstnancům dotčeným předpokládanou mimořádnou událostí opatření uvedená v § 24 odst. 1 písm. b) tohoto zákona, t.j. vůči svým zaměstnancům zajistit, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak (např. zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření a zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií), informování o hrozících mimořádných událostech a plánovaných opatřeních, varování, evakuaci, popřípadě ukrytí, organizování záchranných prací, organizování přípravy k sebeochraně a vzájemné pomoci.“

Právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba získá informace o charakteru možného ohrožení, o připravených krizových opatřeních a způsobech jejich provedení u příslušného obecního úřadu

a) § 15 odst. (4) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů:

„Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva. Za tímto účelem organizuje jejich školení.“

b) § 21 odst. (3) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon):

„Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení.“

Informace o tom, jak se zachovat při mimořádné události a ochránit tak sebe i své blízké, naleznete na stránkách projektu "[Vaše cesty k bezpečí](http://www.firebrno.cz/vase-cesty-k-bezpeci)" (<http://www.firebrno.cz/vase-cesty-k-bezpeci>). Další užitečné rady pak obsahuje série videoklipů "[Štěstí přeje připraveným](http://www.tvhasici.cz/stesti-preje-pripravenym)" (<http://www.tvhasici.cz/stesti-preje-pripravenym>) a dětem a mládeži jsou určeny animované spoty "[Hasiči varují](http://www.hzslk.cz/293-video-spoty-hasici-varuji)". (<http://www.hzslk.cz/293-video-spoty-hasici-varuji.html>)

JAK SE CHOVAT A CO DĚLAT PŘI VZNIKU MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Jak zjistíme, že došlo k závažné mimořádné události

O vzniku mimořádné události - například povodni, havárii v chemickém provozu a následném úniku nebezpečných látek, které mohou ohrozit zdraví a životy obyvatel, jsou lidé vyrozuměni prostřednictvím sirén a následně tísňovými informacemi v rozhlasu, televizi, hlášením místního rozhlasu, pomocí pojízdného vozu s megafony a pod.

Zvuk sirény znamená vždycky nějaké nebezpečí. Siréna varuje. Její zvuk připomíná, že došlo k neočekávané události, která ohrožuje životy občanů, majetek a životní prostředí.

Jak získáme další informace

Nejnovější a nejdůležitější informace o průběhu mimořádné události a pokyny k chování obyvatelstva přináší televizní a rozhlasové stanice i místní rozhlas. Pro případ, že se přeruší dodávka elektrické energie, je dobré mít u sebe rádiový přijímač na baterie, který lze naladit na pásmo VKV (FM), na kterém se tísňové informace vysílají.

Varovný signál

Obyvatelstvo je v případě hrozby nebo vzniku mimořádné události varováno především prostřednictvím varovného signálu **všeobecná výstraha**. Tento signál je vyhlašován kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin a může zaznít třikrát po sobě v cca třiminutových intervalech. Obyvatelstvo je následně informováno např. rozhlasem, televizí, místním rozhlasem, tzv. mluvícími sirénami, vozidly složek integrovaného záchranného systému nebo jiným způsobem o tom, co se stalo a co se má v takovém případě dělat.

- Tón sirény: Kolísavý
- Délka tónu: 140s
- Název varovného signálu: Všeobecná výstraha

Kromě varovného signálu "Všeobecná výstraha" existuje v České republice ještě signál "Požární poplach". Tento signál je vyhlašován přerušovaným tónem sirény po dobu 1 minuty (25 vteřin trvalý tón, 10 vteřin přestávka, 25 vteřin trvalý tón). Vyhlašuje se za účelem svolání jednotek požární ochrany. Signál "Požární poplach" vyhlašovaný elektronickou sirénou napodobuje hlas trubky troubící tón "HO-ŘÍ,"HO-ŘÍ"... po dobu jedné minuty.

ELEKTRONICKÉ SIRÉNY (E) – INFORMACE V PAMĚTI SIRÉNY

- Zkouška sirén! Zkouška sirén! Zkouška sirén! – Právě proběhla zkouška sirén. Zkouška sirén! Zkouška sirén!
- Všeobecná výstraha! Všeobecná výstraha! – Sledujte vysílání Českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů! Všeobecná výstraha!
- Nebezpečí zátopové vlny! – Ohrožení zátopovou vlnou! Sledujte vysílání Českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů! Nebezpečí zátopové vlny!
- Chemická havárie! – Ohrožení únikem škodlivin! Sledujte vysílání Českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů! Chemická havárie!
- Radiační havárie! – Ohrožení únikem radioaktivních látek! Sledujte vysílání Českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů! Radiační havárie!
- Konec poplachu! Konec poplachu! – Sledujte vysílání Českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů! Konec poplachu! Konec poplachu!

Ověřování provozuschopnosti systému varování a vyrozumění se provádí zpravidla každou první středu v měsíci ve 12 hodin akustickou zkouškou koncových prvků varování zkušebním tónem (nepřerušovaný tón sirény po dobu 140 vteřin). O této skutečnosti se obyvatelé dozví z hromadných informačních prostředků.

V případě selhání základních způsobů varování a informování obyvatelstva: Informovat veřejnost náhradními prostředky a to zejména využít mobilní elektronické sirény, rozhlasová zařízení vozidel IZS (HZS, ZZS, PČR, MP). Dále využít možnosti předání tísňových informací pomocí internetu, SMS zpráv, předávání tiskových zpráv a letáků spojkami.

Co dělat po zaznění signálu

- Předně bychom měli **zachovat klid**, nepropadat panice a uvědomit si, o který signál se jedná. Následně bychom měli **zapnout Českou televizi nebo Český rozhlas**, kde se dozvíme další informace.
- Siréna může s velkou pravděpodobností signalizovat únik nebezpečné látky, proto je řešením **ukrýt se do nejbližší budovy**, ideálně do vyššího patra. Většina nebezpečných látek se šíří při zemi, proto nikdy nevyhledávejme úkryt v podzemních prostorách. Výjimku tvoří situace, kdy je jisté, že sirény varují před povodněmi.
- Riziko zasažení nebezpečnou látkou můžeme ještě snížit tím, že utěsníme nebo přelepíme otvory kolem dveří a oken a přesuneme se do místnosti na opačné straně, než je zdroj nebezpečí.
- Důležitou zásadou je **nikam netelefonovat**. V kritické situaci je celá infrastruktura přetížena a je důležitější umožnit spojení pro záchranné organizace. Velmi nezodpovědné je volat dětem do školy a chtít, aby se rychle přišli schovat domů. Zaměstnanci škol mají své postupy a vědí, jak se zachovat. Svým jednáním bychom děti vystavovali zbytečnému riziku.
- Neměli bychom zapomínat ani na **starší nebo zdravotně postižené sousedy**. Obzvláště neslyšící jsou odkázáni pouze na naši pomoc, protože se nemusí o nebezpečí vůbec dozvědět.

Důležitá telefonní čísla tísňového volání

112 - Jednotné evropské číslo tísňového volání. Je určeno také pro cizince a pro tísňové volání při rozsáhlých mimořádných událostech.

Zjistíte-li mimořádnou událost (požár, havárii s únikem nebezpečné látky...), která ohrožuje osoby, majetek nebo životní prostředí, okamžitě volejte telefonní číslo **150** - Hasičský záchranný sbor ČR.

Pomoc zdravotníků je potřeba při všech stavech ohrožujících život, závažných úrazech, náhlých zhoršeních chronických nemocí, poruchách vědomí nebo bezvědomí a při dalších závažných zdravotních komplikacích. Přivolává se prostřednictvím telefonního čísla **155** - Zdravotnická záchranná služba.

Pokud jste v ohrožení, čelíte bezpečnostnímu riziku nebo jste jeho svědky, zjistili jste nebo máte podezření na spáchání trestného činu nebo jste svědky či účastníky dopravní nehody, volejte telefonní číslo **158** - Policie ČR.

Při řešení přestupku nebo potíží ve městech a obcích může být k dispozici obecní či městská policie na telefonním čísle **156**.

Při oznamování na telefonní čísla tísňového volání uveďte:

- Kde se událost stala, upřesněte místo.
- Co se stalo, o jaký typ události se jedná.
- Kolik je zasažených osob, v jakém jsou stavu, v jakém jsou ohrožení.
- Své jméno a číslo telefonu, ze kterého voláte a kde budete k zastížení pro případné upřesnění informací.

Po ukončení hovoru vyčkejte na zpětný telefonát, kterým si operační pracovník ověří pravdivost nahlášené zprávy.

V případě vzniku požáru

- neprodleně **volejte linku 150 nebo 112**
- snažte se **varovat spolubydlící a sousedy** voláním „hoří“, boucháním na zeď nebo ústřední topení
- **zavřete** v bytě či domě hlavní **přívod plynu a elektřiny**
- V situaci, kdy máme možnost hořící objekt včas opustit, využijeme únikové cesty.
- Zde připomínáme právníkům a podnikajícím fyzickým osobám povinnost zřetelně označit na únikových cestách únikové východy, evakuační výtahy a směry úniku osob. Aby nebyla omezena nebo ohrožena evakuace nebo záchranné práce, musí být únikové cesty a komunikační prostory (chodby, schodiště apod.), které jsou jejich součástí, trvale volně průchodné.

Pokud zůstanete uvězněni uvnitř hořící budovy/místnosti:

- **chráňte si dýchací orgány** – nejlépe navlhčenou látkou (kapesník, ručník, šátek, šála, jiný kus oděvu apod.)
- **držte se při zemi** (pohyb v pokleku na kolenou) – kouř stoupá vzhůru
- **pohybujte se podél zdi** (zeď vás vždy dovede ke dveřím či oknu)
- **neotvírejte dveře** od místnosti, ve které se nacházíte, **jsou-li klika nebo samotné dveře na dotek horké**, a práh dveří se snažte utěsnit nejlépe mokrou látkou (dekou, prostěradlem, oblečením apod.) nebo lepicí páskou
- je-li to možné, upozorněte na sebe **voláním „hoří“ u pootevřeného okna**, a to i v případě, že jste již volali hasiče; do okna **vyvěste prostěradlo**, ručník nebo část oděvu, které na vás budou hasiče upozorňovat i v situaci, kdy jste ztratili hlas nebo vědomí
- v žádném případě **se neschovávejte do skříní nebo pod postel**, hasiči by vás nemuseli nalézt

V případě vzniku větrné smršti

- opustit co nejrychleji volné prostranství a ukryt se do nejbližší pevné budovy,
- pokud je v budově úkryt civilní ochrany nebo sklepní prostor, ukryt se v něm,
- při ukrytí v nadzemních částech budovy uzavřít a co nejlépe zabezpečit okna, okenice a dveře na návětrné strany,
- je-li to možné otevřít okna či dveře na závětrné straně (vyrovnání tlaku vzdušných proudů v budově),
- pohyblivé věci a dopravní prostředky umístit pokud možno do závětrných stran budov.

V případě nebezpečí povodně

Před povodní:

- Informujte se na obecním úřadě, jak a kam se budete evakuovat v případě povodňového ohrožení.
- Připravte si pytle s pískem, těsnicí fólii, těsnicí desky a další stavební materiál na utěsnění nízko položených dveří a oken.
- Dále si zajistěte ucpávky kanalizace, odtoku z WC.
- uzavřete a zabezpečte okna a dveře sklepů a přízemí budov,
- přestěhujte cenné věci a nebezpečné látky do vyšších pater, upevněte věci, které by mohla odnést voda odvézt automobil ze záplavového území a zaparkovat jej na bezpečném místě,
- v případě vlastnictví pozemku v záplavovém území odstranit z něho odplavitelný materiál, nebo jej zajistit proti odplavení. Odvézt na bezpečné místo chemikálie a skladované pohonné hmoty (garáže),
- připravte se na evakuaci domácích a hospodářských zvířat,
- Připravte si léky, dokumenty vhodné ošacení, potraviny a pitnou vodu na 2-3 dny.
- Vlastníte-li automobil, připravte jej k okamžitému použití při evakuaci.
- Připravte si evakuační zavazadlo,

Při povodni:

- Na základě pokynů povodňových orgánů obce, policie a záchranářů opusťte ohrožený prostor. V případě evakuace dodržujte zásady pro opuštění bytu (domu).
- Není-li možné zajistit si náhradní ubytování vlastními silami, přesunout se do shromaždišť evakuovaných (evakuačních středisek), o kterých bude veřejnost informována.
- Je-li nedostatek času, okamžitě se přesuňte na určené místo, které nebude zatopeno vodou.

Po povodni:

- Nechte si zkontrolovat stav obydlí (statickou narušenost, obyvatelnost), rozvody energií (plyn, el. energie apod.), stav kanalizace a rozvodů vody.
- Zlikvidujte uhynulé zvířectvo, potraviny a polní plodiny, které byly zasaženy vodou. Postupujte podle pokynů hygienika.
- Vyčištění studní a jejich sanaci zadejte odborníkům.
- Informujte se o místech humanitární pomoci a v případě potřeby si vyžádejte finanční pomoc, pitnou vodu, potraviny, teplé oblečení, hygienické prostředky, potřebné nářadí pro likvidaci povodňových škod a další potřebné prostředky.
- Kontaktujte příslušné pojišťovny ohledně náhrady škod (ohlase pojištnou událost pojišťovně, vyhotovte soupis škod).

Evakuace obyvatelstva

Varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím zajišťují orgány obce. Při provádění záchranných a likvidačních prací je oprávněn nařídít evakuaci osob rovněž velitel zásahu (zpravidla člen HZS). Evakuace je jedním z opatření, které bude vydáno vždy, pokud nebude možno zajistit ochranu osob v místech jejich pobytu jiným způsobem.

Aktuální plán evakuace pro případ povodně je zpracován krizovým řízením městského úřadu a evakuaci z ohroženého místa organizuje po dohodě s velitelem zásahu starosta města.

Evakuací se zabezpečuje přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí. Evakuace se provádí z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování.

Evakuace se vztahuje na všechny osoby v místech ohrožených mimořádnou událostí s výjimkou těch, které se budou podílet na záchranných pracích a na řízení evakuace.

Zavazadlo obsahuje:

- základní trvanlivé potraviny, nejlépe v konzervách, dobře zabalený chléb a hlavně pitnou vodu,
- předměty denní potřeby – jídelní misky a příbor, umělohmotná nebo polní láhev, nůž provázek, šitíčko, zavírací špendlík, otvírač na konzervy,
- osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti,
- nádoby s tekutinami – voda, čaj, šťávy apod.,
- přenosné rádio s rezervními bateriemi,
- toaletní a hygienické potřeby – toaletní papír, mýdlo, kartáček na zuby a zubní pasta, ručník,
- osobní léky a další prostředky – doporučujeme tlakový obvaz, léky tišící bolet, snižující horečku, dezinfekční nebo antiseptické prostředky,
- spací pytel, deka, přikrývka, karimatka, nafukovací lehátko,
- náhradní prádlo, náhradní obuv a oblečení, pláštěnka, šátek, pokrývka hlavy,
- pro děti hračka, knihy a další prostředky pro zkrácení dlouhé chvíle,
- bateriová svítilna, zápalky, svíčky, zapalovač.

Nelze s sebou brát objemné předměty, rychle se kazící potraviny, alkohol, zbraně, jedovaté látky a zbytečné věci.

Obdržení podezřelé zásilky (dopisu, balíčku)

- Podezřelou zásilku neotvírejte a netřepejte s ní.
- Uložte zásilku do igelitového sáčku nebo jiného vhodného obalu.
- Poté opusťte místnost, umyjte si ruce vodou a mýdlem a událost ohlaste na tísňovou linku 158 (Policie ČR) nebo 150 (Hasičský záchranný sbor ČR). Policie ČR nebo Hasičský záchranný sbor ČR zásilku od vás převezme a odveze ji k ověření obsahu.

Než zavoláte na tísňovou linku, seriózně zvažte skutečnosti, které mohou vést k názoru, že se jedná o podezřelou zásilku. Takovými mohou být například neočekávaná zásilka od neznámého odesílatele s podezřelým rukopisem či výhrůžným textem na zásilce, zapáchající zásilka nebo zásilka, ze které trčí dráty nebo se ozývá podivné tikání. Při otevření zásilky to může být například podezřelá sypká hmota nebo jakýkoli podezřelý předmět.

Chemické zbraně

Chemické zbraně mohou být použity ve formě aerosolu, v kapalném a plynném skupenství. Působí na organismus mnohostranně. Vyvolávají poškození centrálního nervového systému, dýchacích orgánů, zažívacího traktu nebo narušují metabolismus, jiné mají zpuchřující účinek.

Jak se chránit před účinky chemických zbraní:

- Urychleně použijte prostředky improvizované ochrany osob.
- Vyhledejte ukrytí v nejbližší budově.

Biologické zbraně

Biologické zbraně mohou být použity ve formě aerosolu (bakterie, viry, toxin) do ovzduší nebo uzavřených prostor nebo vypouštěním hmyzu (všci, blechy, mouchy, klíšťata) nebo infikováním vody, potravin, vzduchu, předmětů. Smysly člověka je biologické zamoření nezjistitelné. Výskyt se zjišťuje speciálními přístroji a odběrem vzorků.

Jak se chránit před proniknutím nebo zanesením nákazy do organismu:

- Nepoužívat vodu z neznámých a nezjištěných zdrojů.
- Umět si připravit vodu pomocí chemických desinfekčních prostředků nebo převařením.
- Nejíst pevnými obaly nechráněné nebo neproověřené potraviny.
- Udržovat čistotu těla i za nepříznivých podmínek.
- Zbytečně se nedotýkat a neprohližet podezřelé předměty.
- Při známkách onemocnění ihned vyhledat zdravotnickou pomoc.

Dodržujte pokyny zdravotníků a pracovník hygienické služby.

Anonymní oznámení (uložení bomby, třaskaviny; použití nebezpečné látky apod.)

Anonymní oznámení o uložení bomby, třaskaviny nebo nebezpečné látky je většinou směřováno tam, kde se nachází mnoho lidí. Je to logické, většina případů takového počínání je zaměřena na vyvolání strachu. Víme však, že tomu tak vždy nebývá. Je třeba počítat s tím, že anonymní výhrůžka může být uskutečněna. Aniž bychom uvažovali o tom, zda jde např. o psychopata nebo o legraci, musíme takovou událost brát vážně.

- V první řadě událost okamžitě oznamte na tísňovou linku 158 (Policie ČR) nebo 150 (Hasičský záchranný sbor ČR).

- Pokud bylo anonymní oznámení o uložení bomby nebo třaskaviny v budově, ve které se nacházíte, opusťte budovu a vzdalte se co nejdále od tohoto místa.
- V žádném případě se nezdržujte v blízkosti možného ohrožení i přesto, že vaše zvědavost, co se bude v příštích minutách dít, vás nutí zůstat v blízkosti tohoto nebezpečného místa.

Nouzové zásobování pitnou vodou

Při vzniku mimořádných událostí a krizových situací může být jedním z důsledků přerušení dodávek pitné vody. Pro příklad lze uvést oblasti ohrožení, v jejichž důsledku může s vysokou pravděpodobností dojít k výpadku dodávek pitné vody:

- narušení dodávek elektrické energie, při kterém nebudou v provozu čerpací stanice na pitnou vodu
- narušení dodávek pitné vody z důvodu:
  - havárie na vodovodním řádu různého rozsahu
  - havárie na vodojemech a čerpacích stanicích
  - narušení přivaděčů vody do Prahy

Nouzové zásobování pitné vody zabezpečuje krajský úřad a obec ve spolupráci s místně příslušnými vodárnami.

V případě úniku nebezpečné chemické látky

- okamžitě opustit volné prostranství a vyhledat úkryt v nejbližší budově. Pokud je to možné, zdržovat se na straně budovy odvrácené od místa úniku a ve vyšších patrech (většina nebezpečných látek je těžší než vzduch),
- lze-li to provést, utěsnit okna, dveře a ventilační otvory a vypnout odsávání v kuchyni a klimatizaci,
- pokud je ve vlastnictví ochranná plynová maska s filtrem, použít ji,
- v případě kdy není k dispozici ochranná maska a nebezpečná škodlivina proniká do místnosti, dýchat přes navlhčený kapesník, ručník, či jakékoliv textilní látky (příp. mnohonásobně přeložené navlhčené papírové ubrousky), přiložené k nosu a ústům,
- poslouchat pokyny záchranných složek IZS a vedení města a neopouštět ochranné prostory do doby vydání pokynu k jejich možnému opuštění.

Jak si chráníme dýchací cesty a povrch těla při krátkodobém pobývání v zamořeném prostředí

Při havárii se může stát, že obyvatelé budou muset určitou dobu pobývat v zamořeném (kontaminovaném) prostoru nebo jím projít. V tom případě je nezbytně nutné chránit cesty dýchací a povrch těla. Je to možné i v případě, že doma nemáme ochrannou masku a ochranný oděv, a to pomocí improvizované ochrany. K ochraně dýchacích orgánů se může použít vodou navlhčená rouška zhotovená z kapesníků, ručníků, utěrek apod. Hlavu chráníme čepicí, kloboukem, šálou či kuklou tak, aby vlasy byly úplně zakryty a zvolená pokrývka hlavy chránila též čelo, uši a krk. Oči si chráníme brýlemi (lyžařskými či motoristickými), ruce rukavicemi. K ochraně těla poslouží oblek, kombinéza, sako, kalhoty, pláště nebo pláštěnka do deště. Nohy si chráníme nejlépe vysokými botami nebo holínkami.

Ukrytí obyvatelstva

Improvizovaného ukrytí se využívá v **MÍROVÉ DOBĚ při velkých haváriích s rizikem kontaminace nebezpečnými látkami a účinky pronikavé radiace**. V případě vzniku této mimořádné události slouží k ukrytí uzavřená místnost v budově s možností poslechu televizního nebo rozhlasového vysílání.

Únik nebezpečných látek - místnost by se měla nacházet nejlépe ve vyšších patrech a na odvrácené straně od místa nehody. (Většina nebezpečných látek je těžší než vzduch a proto se drží při zemi. Nebezpečné chemické látky lehčí než vzduch jsou vesměs prchavé a tedy v terénu málo stálé. Není proto příliš pravděpodobné, že proniknou zavřenými okny ve vyšších patrech).

Únik radioaktivních látek a ionizujícího záření - místnost by se měla nacházet nejlépe ve středové, suterénní nebo sklepní části domu s minimálním počtem oken, dveří a jiných větracích otvorů.

Další nezbytná opatření ke snížení průniku nebezpečné látky do místnosti:

- vypnout, uhasit a utěsnit veškerou ventilaci v bytě - klimatizace, větrací systémy, topidla, digestoře, světlíky,
- utěsnit sebemenší otvory - klíčové dírky, otvory pro poštu apod.,
- okna zavřít a dobře utěsnit různými druhy samolepících těsnících pásek, tmely,
- záclony i závěsy namočit do vody nebo do roztoků pro improvizovanou ochranu.